

jOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

13/2015

JUE

Redaktor naczelny: dr hab. Róża Godula-Węclawowicz, prof. PAN (etnologia)
Sekretarze redakcji: dr Ewa Baniowska-Kopacz (etnologia); dr Maria Godyń (etnologia)
Redaktor tematyczny: dr hab. Grażyna Ewa Karpińska, prof. UŁ (etnologia)
Redaktor językowy: dr hab. Teresa Smolińska, prof. UO (filologia polska)

Rada naukowa:

dr hab. Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr. Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); doc. Ph.Dr. Jan Horský, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Ph.D. Laura Koloski Assoc Prof (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); PhD Agnieszka Sadrei (British Archaeological Association, Londyn); Peter Salner, PhDr., DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); prof. dr hab. Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Zespół recenzentów:

dr hab. Marcin Brocki; dr hab. Anna Czajka-Cunico, prof. UKSW; dr hab. Dagnosław Demski, prof. PAN; dr hab. Wojciech Dohnal, prof. UAM; prof. dr hab. Mirosława Drozd-Piasecka; dr hab. inż. arch. Andrzej Gaczoł; prof. dr hab. Iwona Kabzińska; dr hab. Katarzyna Kaniowska, prof. UŁ; prof. dr hab. Ryszard Kantor; dr hab. Jolanta Kowalska, prof. PAN; Daniel Luther CSc.; prof. PhDr. Nina Pavelčíková, CSc.; dr hab. Adam Pomieciński; prof. dr hab. Marek Szczepański; dr hab. Ryszard Tomicki, prof. PAN

Konceptja okładki: Róża Godula-Węclawowicz

Autor zdjęcia na okładkę: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Korekta: redakcja i autorzy

Tłumaczenia i korekta abstraktów: Klaudyna Michałowicz; korekta artykułu Kláry Brožovičovej i Jany Pospíšilovej: Jana Pospíšilová (native speaker); korekta artykułu Ivana Murina oraz Juraja Janto: Anna Hlôšková (native speaker)

Adres:

Redakcja Journal of Urban Ethnology
Pracownia Etnologii w Krakowie
IAiEPAN
ul. Sławkowska 17
31-016 Kraków
Polska

e-mail: jue.etno.pan@gmail.com
tel. : +48 12 422 48 65
www.iaepan.edu.pl/journal.html

PL ISSN 1429-0618

Opracowanie graficzne, skład: Drukarnia Ekodruk

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

13/2015

Tom został dofinansowany przez Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Opolskiego

JUE znajduje się na liście ERIH od roku 2007 w grupie najważniejszych czasopism narodowych w danej dziedzinie nauki – kategoria czasopism NAT. Zgodnie z aktualną punktacją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opublikowanie artykułu w czasopiśmie JUE autor uzyskuje 10 punktów.

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Miasta, dzielnice, osiedla, kolonie przemysłowe. Przeszłość – kody i konteksty – terażniejszość

Cities, districts, housing estates, industrial colonies. The past – codes and contexts – the present

Juraj Janto

Od robotniczych štvrtí k mestským sídliskám. Na príklade Bratislavy-Trnávky 7
From workers' neighbourhoods to housing estates. On the example of Bratislava-Trnávka

Blanka Soukupová

Praga – robotnicze miasto pod przymusem. Nowy pejzaż miasta w okresie powojennym 21
Prague – a working-class city by force. The new landscape of the city in the post-war period

Grażyna Ewa Karpińska

Zdobne fasady, smętne palimpsesty. Nie tylko o wyglądzie łódzkich osiedli robotniczych. 39
Decorative façades, cheerless palimpsests. Not only about the appearance of working-class housing estates in Łódź

Andrzej Paweł Wejland

Szlezynę. Przyczynek do antropologii (nie)obecności 53
Szlezynę. A contribution to the anthropology of (non)presence

Renata Hołda

Modrzejówka – osiedle robotnicze w centrum Krakowa. 67
Modrzejówka – a working-class estate in the very centre of Cracow

Ivan Murin

Adaptácie a akulturácia sklárskiej kolónie Utekáč 83
Adaptation and acculturation of the Utekáč glassworker colony

Christine Maria Przybyła

„Witamy na Bobrku!”, czyli zmiana i trwanie bytomskiej kolonii robotniczej po okresie transformacji
ustrojowo-ekonomicznej 99
*“Welcome at Bobrek!”, or alteration and stability of a working-class colony in Bytom after the period
of political and economic transformation*

Janina Hajduk-Nijakowska

Huta zapamiętana. Narracje wspomnieniowe o hucie Małapanew w Ozimku. 117
The steelworks remembered: recollections of the Małapanew steelworks in Ozimek

Krystyna Radziszewska

Literackie obrazy łódzkich osiedli robotniczych 135
Literary images of working-class housing estates in Łódź

Dominika Czarnecka

„Duch piramidy”. Podróż w czasie i przestrzeni w kontekście sowieckiego osiedla górniczego
w Arktyce 147
*“The Ghost of Piramida”. A journey in time and space in the context of the Soviet mining settlement
in the Arctic*

Klára Brožovičová, Jana Pospíšilová

Dělnický dům a proměny sociálně vyloučené oblasti. Případová studie lokality Brno-Cejl 157
Workers' housing and the transformation of a socially excluded area. Case study of the Brno-Cejl district

Edyta Damszel-Turek, Marta Jaskulska

Kolonia Abegga w Gdańsku – wymiar przestrzenny i społeczny. 177
Abegg's Colony in Gdańsk – the spatial and social dimension

Miscellanea

Artur Jasiński

Między Orientem a Lewantem. Architektura jako narzędzie budowy izraelskiej tożsamości narodowej 193
Between the Orient and the Levant. The architecture of Israel as a way of forming national identity

Noty o autorach 209
Informacje dla autorów. 215

Journal of Urban Ethnology jest pismem otwartym dla badaczy miejskiej kultury zarówno w jej wymiarze teoretyczno-metodologicznym jak i szczegółowej analizy aspektów kultury miasta.

Na łamach JUE zamieszczamy teksty o charakterze teoretycznym, metodologicznym, analitycznym, komparatystycznym, materiałowym. Drukujemy artykuły, które jeszcze nie były publikowane, jedynie w drodze wyjątku przyjmujemy tekst wydany wcześniej w innym języku. Język artykułu: polski, ewentualnie, po wcześniejszym uzgodnieniu z redakcją – angielski lub inny.

Redakcja wstępnie kwalifikuje artykuły pod względem ich zgodności z profilem tematycznym i z wymogami formalnymi pisma oraz z zasadami stawianymi publikacjom naukowym. Następnie kieruje je do recenzentów zewnętrznych. W procesie recenzowania obowiązuje zasada *double-blind review* oznaczająca, że autorzy i recenzenci nie znają swych tożsamości; w pozostałych przypadkach recenzent podpisuje deklarację o niewystępowaniu konfliktu interesów. Recenzji podlega koncepcja pracy (wybór tematu, założenia), metodologia (wybór metody, jej zastosowanie), narracja (jasność wyводу, styl wypowiedzi), redakcja tekstu (adekwatność tytułu, podział tekstu na części, adekwatność przypisów). Recenzent w formie pisemnej określa warunki dopuszczenia artykułu do druku lub jego odrzucenia. W przypadku uwag autor zobowiązany jest do ustosunkowania się do nich. Ostateczną decyzję o publikacji artykułu bądź jego odrzuceniu podejmuje redakcja, kierując się opiniami recenzentów i odpowiedziami autorów. W przypadkach kontrowersyjnych redakcja może powołać dodatkowego recenzenta. Materiałów nieprzyjętych do druku redakcja nie odsyła.

Redakcja zastrzega sobie prawo do wyboru, skracania i redagowania tekstów.

Autorzy publikacji powinni ujawnić wkład poszczególnych osób w powstanie publikacji, przy czym główną odpowiedzialność ponosi autor zgłaszający tekst. W razie stwierdzenia przypadków nierzetelności naukowej, polegającej na nieujawnieniu wkładu innych osób w powstanie publikacji (*ghostwriting*) bądź wskazaniu jako współautorów osób, których wkład w powstanie publikacji był znikomy lub w ogóle nie miał miejsca (*guest authorship*), redakcja ma obowiązek powiadomienia o tym naruszeniu zasad etyki środowiska naukowego.

Journal of Urban Ethnology jest rocznikiem, wydawanym w wersji papierowej. Autorom publikującym na łamach Journal of Urban Ethnology nie są wypłacane honoraria, otrzymują natomiast po jednym egzemplarzu autorskim tego numeru czasopisma, w którym znajduje się ich artykuł. Nabór artykułów do kolejnego tomu zamykamy **31 października**, lecz redakcja zastrzega sobie prawo do przesunięcia tego terminu jak też przeniesienia tekstów do dalszych numerów pisma. Szczegółowe informacje dla autorów podane są na stronie internetowej:
www.iaepan.edu.pl/journal.html

